

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-22/18

TopFit eV
και
Daniele Biffi
κατά

Deutscher Leichtathletikverband eV

(αίτηση του Amtsgericht Darmstadt
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα)
της 13ης Ιουνίου 2019

«Προδικαστική παραπομπή – Ιθαγένεια της Ένωσης – Άρθρα 18, 21 και 165 ΣΛΕΕ – Κανονισμός αθλητικής ομοσπονδίας – Συμμετοχή, σε εθνικό πρωτάθλημα κράτους μέλους, ερασιτέχνη αθλητή που έχει την ιθαγένεια άλλου κράτους μέλους – Διαφορετική μεταχείριση λόγω ιθαγένειας – Περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας»

- 1. Ιθαγένεια της Ένωσης – Διατάξεις της Συνθήκης – Προσωπικό πεδίο εφαρμογής – Υπήκοος κράτους μέλους ο οποίος συμμετέχει σε ερασιτεχνικούς αθλητικούς αγώνες στο κράτος μέλος υποδοχής – Εμπίπτει (Άρθρα 18, 21 και 165 ΣΛΕΕ)*
(βλ. σκέψεις 27-35)
- 2. Παιδεία, επαγγελματική εκπαίδευση, νεολαία και αθλητισμός – Διατάξεις της Συνθήκης – Αναγνώριση της κοινωνικής σημασίας του ερασιτεχνικού αθλητισμού στην Ένωση – Παράγοντας ένταξης στην κοινωνία του κράτους μέλους υποδοχής*
(βλ. σκέψη 33)
- 3. Ιθαγένεια της Ένωσης – Διατάξεις της Συνθήκης – Πεδίο εφαρμογής – Κανονισμός αθλητικής ομοσπονδίας – Εμπίπτει (Άρθρα 3 έως 6, 18 και 21 ΣΛΕΕ)*
(βλ. σκέψεις 36-40, 52, 53)
- 4. Ιθαγένεια της Ένωσης – Ίση μεταχείριση – Διάκριση λόγω ιθαγένειας – Δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και ελεύθερης διαμονής στο έδαφος των κρατών μελών – Κανονισμός αθλητικής*

ομοσπονδίας ο οποίος περιορίζει τη συμμετοχή, στο εθνικό πρωτάθλημα του κράτους μέλους, ερασιτέχνη αθλητή που έχει την ιθαγένεια άλλου κράτους μέλους – Περιορισμός – Δικαιολόγηση – Αναλογικότητα – Εκτίμηση του εθνικού δικαστή (Άρθρα 18, 21 και 165 ΣΛΕΕ)

(βλ. σκέψεις 44, 46-50, 52-54, 59, 60, 63, 66-67 και διατακτ.)

Σύνοψη

Ο μερικός αποκλεισμός υπηκόων άλλων κρατών μελών από τα γερμανικά ερασιτεχνικά πρωταθλήματα στίβου για αθλητές μεγαλύτερης ηλικίας μπορεί να αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης

Με την απόφαση TopFit και Biffi (C-22/18), η οποία εκδόθηκε στις 13 Ιουνίου 2019, το Δικαστήριο ερμήνευσε τα άρθρα 18, 21 και 165 ΣΛΕΕ στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ ενός ερασιτέχνη αθλητή ιταλικής ιθαγένειας και της γερμανικής ομοσπονδίας στίβου, σχετικά με τους όρους συμμετοχής των υπηκόων άλλων κρατών μελών σε γερμανικά ερασιτεχνικά πρωταθλήματα στην κατηγορία των αθλητών μεγαλύτερης ηλικίας.

Κατά το Δικαστήριο, οι διατάξεις αυτές αντιτίθενται σε κανονιστική ρύθμιση εθνικής αθλητικής ομοσπονδίας, κατά την οποία πολίτης της Ένωσης που είναι υπήκοος άλλου κράτους μέλους και διαμένει για διάστημα πολλών ετών στο έδαφος του κράτους μέλους όπου εδρεύει η ομοσπονδία αυτή, συμμετέχοντας ερασιτεχνικά σε αγώνες δρόμου στην κατηγορία των αθλητών μεγαλύτερης ηλικίας, δεν μπορεί να συμμετάσχει στα εθνικά πρωταθλήματα στα αγωνίσματα αυτά υπό τους ίδιους όρους με τους ημεδαπούς ή μπορεί να συμμετάσχει μόνον «εκτός συναγωνισμού» ή «άνευ συναγωνισμού», χωρίς να δικαιούται να λάβει μέρος στον τελικό και χωρίς να μπορεί να αποκτήσει τον τίτλο του εθνικού πρωταθλητή, εκτός εάν η κανονιστική αυτή ρύθμιση δικαιολογείται από λόγους αντικειμενικούς και ανάλογους προς τον θεμιτώς επιδιωκόμενο σκοπό, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει.

Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο διαπίστωσε, καταρχάς, ότι ένας πολίτης της Ένωσης, όπως ο ερασιτέχνης αθλητής εν προκειμένω, ο οποίος έχει ασκήσει το δικαίωμά του ελεύθερης κυκλοφορίας, μπορεί νομίμως να επικαλεστεί τα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ στο πλαίσιο της συμμετοχής του σε ερασιτεχνικούς αθλητικούς αγώνες στην κοινωνία του κράτους μέλους υποδοχής. Συναφώς, το Δικαστήριο αναφέρθηκε ιδίως στον ρόλο του αθλητισμού ως παράγοντα ένταξης στην κοινωνία του κράτους μέλους υποδοχής, ρόλο τον οποίο αντικατοπτρίζει το άρθρο 165 ΣΛΕΕ.

Περαιτέρω, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι κανόνες εθνικής αθλητικής ομοσπονδίας οι οποίοι διέπουν την πρόσβαση των πολιτών της Ένωσης στους αθλητικούς αγώνες υπόκεινται στους κανόνες της Συνθήκης, ιδίως δε στα άρθρα 18 και 21 ΣΛΕΕ. Συναφώς, το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι ο προβλεπόμενος από τη Συνθήκη σεβασμός των θεμελιωδών ελευθεριών και της απαγόρευσης των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας επιβάλλεται και όσον αφορά τους μη δημόσιας φύσης κανόνες που αποσκοπούν στη συλλογική ρύθμιση της μισθωτής εργασίας και της παροχής υπηρεσιών. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται επίσης όταν μια ένωση ή οργάνωση ασκεί κάποιου είδους εξουσία επί ιδιωτών και είναι σε θέση να τους επιβάλλει όρους που θίγουν την άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών τις οποίες εγγυάται η Συνθήκη.

Τέλος, το Δικαστήριο έκρινε ότι συντρέχει διαφορετική μεταχείριση στην υπό κρίση υπόθεση, ικανή να επιφέρει περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας του εν λόγω ερασιτέχνη αθλητή κατά την έννοια του άρθρου 21 ΣΛΕΕ, στο μέτρο που, ακόμη και αν ο αθλητής αυτός πληροί τις

προϋποθέσεις σχετικά με τις απαιτούμενες αθλητικές επιδόσεις και διαθέτει, επί τουλάχιστον ένα έτος, δικαίωμα συμμετοχής σε αθλητικούς αγώνες ως μέλος συλλόγου συνδεδεμένου με την εθνική ομοσπονδία στίβου, είναι δυνατόν, λόγω της ιθαγένειάς του, να μην του επιτραπεί να συμμετάσχει σε εθνικό ερασιτεχνικό πρωτάθλημα αγώνων δρόμου μικρών αποστάσεων στην κατηγορία των αθλητών μεγαλύτερης ηλικίας ή να του επιτραπεί να συμμετάσχει μόνον εν μέρει. Το Δικαστήριο προσέθεσε ότι κανονιστική ρύθμιση αθλητικής ομοσπονδίας, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, ενδέχεται επίσης να οδηγήσει σε κατάσταση κατά την οποία οι αθλητές που είναι υπήκοοι άλλου κράτους μέλους πλην της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας θα λαμβάνουν, σε σχέση με τους ημεδαπούς αθλητές, ασθενέστερη υποστήριξη από τους αθλητικούς συλλόγους των οποίων είναι μέλη, καθώς οι εν λόγω σύλλογοι θα έχουν περιορισμένο συμφέρον να επενδύσουν σε αθλητές που δεν προορίζονται να συμμετάσχουν στα εθνικά πρωταθλήματα, για τον λόγο δε αυτόν θα μπορούσε να δυσχεραθεί η ένταξη των αθλητών με υπηκοότητα άλλων κρατών μελών στον αθλητικό σύλλογο του οποίου είναι μέλη και, ως εκ τούτου, στην κοινωνία του κράτους μέλους διαμονής τους.

Κατά το Δικαστήριο, όμως, τυχόν περιορισμός της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της Ένωσης μπορεί να δικαιολογηθεί μόνον εφόσον στηρίζεται σε αντικειμενικούς λόγους και είναι ανάλογος προς τον θεμιτώς επιδιωκόμενο από την επίμαχη κανονιστική ρύθμιση σκοπό, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει. Βεβαίως, είναι θεμιτό να επιφυλάσσεται σε έναν ημεδαπό η απονομή του τίτλου του εθνικού πρωταθλητή σε ορισμένο άθλημα, καθώς το στοιχείο αυτό της ημεδαπότητας μπορεί να θεωρηθεί ως ίδιον του τίτλου του εθνικού πρωταθλητή. Πάντως, οι περιορισμοί που απορρέουν από την επιδίωξη του εν λόγω σκοπού πρέπει να είναι σύμφωνοι με την αρχή της αναλογικότητας, δεδομένου ότι ο σκοπός αυτός δεν δικαιολογεί οποιονδήποτε περιορισμό της συμμετοχής των αλλοδαπών στα εθνικά πρωταθλήματα. Εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξετάσει την ύπαρξη τυχόν δικαιολογητικών λόγων λαμβάνοντας υπόψη τον σκοπό της ενίσχυσης του ανοικτού χαρακτήρα των αγώνων, σκοπό απορρέοντα από τη διάταξη του άρθρου 21, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ σε συνδυασμό με το άρθρο 165 ΣΛΕΕ, και τη σημασία της ένταξης των κατοίκων, ιδίως των επί μακρόν διαμενόντων, στο κράτος μέλος υποδοχής. Εν πάση περιπτώσει, ο πλήρης αποκλεισμός αλλοδαπού αθλητή από τη συμμετοχή σε εθνικό πρωτάθλημα λόγω της ιθαγένειάς του είναι δυσανάλογος όταν υπάρχει μηχανισμός για τη συμμετοχή ενός τέτοιου αθλητή σε ένα τέτοιο πρωτάθλημα, τουλάχιστον στους προκριματικούς γύρους και/ή εκτός συναγωνισμού.